

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Warszawa, 21 stycznia 2011 r.

SENAT
Biuro Prac Senackich
Wpłynęło dn. 24.01.11 zał.....
nr. 710 podpis.....

HORnn.0700-1/11

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W związku z oświadczeniem senatorów Piotra Gruszczyńskiego i Marka Konopki z dnia 17 grudnia 2010 r., którego przedmiotem jest kwestia zasadności utrzymywania w przepisach ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. *o nawozach i nawożeniu* (Dz. U. Nr 147, poz. 1033) zapisów, które wykluczają możliwość rolniczego wykorzystania do nawożenia gleby obornika pochodzącego od zwierząt futerkowych, w kontekście braku takich zakazów w prawie unijnym tj. w przepisach rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. *ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi* (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 37, str. 92, z późn. zm.) uprzejmie informuję.

Zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. *o nawozach i nawożeniu* (Dz. U. Nr 147, poz. 1033) nawozy naturalne zdefiniowano, jako zamknięty katalog, do którego należą obornik, gnojowica i gnojówka, odchody zwierząt gospodarskich, w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, z wyjątkiem odchodów pszczół i zwierząt futerkowych, jak również guano przeznaczone do rolniczego wykorzystania. W ww. przepisach dopuszczono możliwość stosowania nawozów naturalnych do nawożenia gleby bez konieczności potwierdzania ich skuteczności czy bezpieczeństwa dodatkowymi badaniami.

Główną przesłanką dla nieuwzględnienia odchodów zwierząt futerkowych w definicji nawozów naturalnych określonej w ww. ustawie nie były względy nawozowe, tzn. brak

przydatności nawozowej odchodów zwierząt futerkowych, lecz względy sanitarne związane z zapobieganiem powstaniu ewentualnych zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w związku z otrzymaniem wniosku Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych (PZHiPZF) o zmianę przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu mającą na celu dopuszczenie wykorzystania odchodów mięsożernych zwierząt futerkowych jako nawozów naturalnych, biorąc pod uwagę przewidzianą w przepisach art.5, ust.2, lit.e rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 możliwość wykorzystania odchodów zwierząt futerkowych do uprawy ziemi, jeśli właściwe władze uznają, że nie stwarza on ryzyka rozprzestrzeniania poważnej choroby zakaźnej, rozpoczęło prowadzenie postępowania wyjaśniającego nt. ewentualnych skutków wprowadzenia liberalizacji krajowych przepisów w tym zakresie.

O wydanie opinii w powyższej sprawie zwrócono się do Głównego Lekarza Weterynarii, Państwowego Instytutu Weterynarii – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach (PIW-PIB w Puławach), Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie oraz specjalisty chorób zwierząt futerkowych prof. dr hab. Krzysztofa Kostro z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Ponadto, PZHiPZF przekazał przy piśmie L.Dz.155/11/2010 z dnia 30 listopada 2010 r. wyniki pilotażowych badań bakteriologicznych i parazytologicznych zbiorczych próbek kału lisów i norek z ferm, przeprowadzonych na zlecenie PZHiPZF w 2006 r. w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Gdańsku.

Odpowiedź uzyskana z Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie w zakresie zagrożenia czynnikami zoonotycznymi, wskazuje na występowanie zoonoz u pracowników zatrudnionych na fermach zwierząt futerkowych oraz przytacza przykład rozpoznanego w 1994 roku przypadku alweokokozy (forma larwalna tasiemca *Echinococcus multilocularis*) u właścicielki fermy lisów hodowlanych, zakończony śmiercią kobiety w 2002 roku (dane źródłowe przypadku znajdują się w Katedrze Medycyny Tropikalnej i Parazytologii Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdańsku). Opinia wskazuje także na zwierzęta futerkowe, jako możliwe źródło *Toxacara Spp.*

Wprawdzie PZHiPZF zraszający hodowców mięsożernych zwierząt futerkowych z całej Polski, stoi na stanowisku, że postęp poczyniony w ostatniej dekadzie w obiektach hodowlanych zwierząt futerkowych w zakresie sanitarnym sprawia, że zakaz ten przestał być uzasadniony, jednakże w świetle dotychczasowych opinii, przekazanych przez Instytut Medycyny Wsi w Lublinie, Państwowy Instytut Weterynarii - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Głównego Lekarza Weterynarii oraz prof. Krzysztofa Kostro należy uznać, że prezentowane stanowiska wskazują na występowanie możliwych zagrożeń, różniąc się jedynie oceną ewentualnych skutków.

Jednocześnie prof. K. Kostro wskazał również na możliwość udoskonalenia metod kompostowania odchodów zwierząt futerkowych, jako sposobu poprawy ich bezpieczeństwa przy rolniczym wykorzystaniu odchodów zwierząt futerkowych tj. do celów nawozowych.

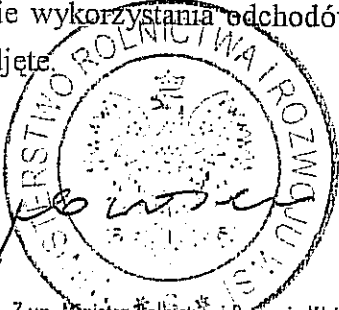
Należy podkreślić, że Instytut Medycyny Wsi w Lublinie i PIW-PIB w Puławach, nie ustosunkowały się w szczególności do kwestii - czy można stwierdzić, że ryzyko dotyczące wektorów chorób i czynników zakaźnych u ludzi, związane z hodowlą mięsożernych zwierząt futerkowych, stanowi w Polsce jakieś specjalne zagrożenie, na tle innych krajów UE?

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Głównego Lekarza Weterynarii, aktualnie w Polsce uzyskały zatwierdzenie powiatowych lekarzy weterynarii 504 fermy utrzymujące mięsożerne zwierzęta futerkowe.

Mając powyższe na uwadze, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ponownie zwróciło się z prośbą o zajęcie stanowiska i udzielenie opinii nt. propozycji rozwiązania przedmiotowych kwestii do:

1. Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie;
2. Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - PIB w Puławach;
3. Głównego Lekarza Weterynarii;
4. Prof. dr hab. K. Kostro – specjalisty chorób zwierząt futerkowych.

Po otrzymaniu pozytywnych opinii od powyższych instytucji i ekspertów, prace nad nowelizacją ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie wykorzystania odchodów zwierząt futerkowych do celów nawozowych będą mogły być podjęte.

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
M. Zalewski
Marian Zalewski